SO – 099

I Semester B.C.A. Examination, October/November 2011
(Freshers) (2011-12 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT (Paper – I)
Poetry and Comprehension – Hamsa Sandesha

Time : 3 Hours Max. Marks : 100

Instructions : *1) Answer in* ***Sanskrit*** *or in* ***Kannada*** *or in* ***English****.*
2) Question ***I*** *and* ***VI*** *should be answered in* ***Sanskrit*** *only.*

I. एतेषु पञ्चदशप्रश्नानां संस्कृतभाषायाम् उत्तराणि लिखत ।

ಯಾವುದಾದರೂ ಹದಿನೈದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer **any fifteen** questions in Sanskrit only. **(1×15=15)**

1) वेङ्कटनाथस्य कृतिद्वयस्य नाम लिखत.

2) वेङ्कटनाथस्य प्रशस्तिः का ?

3) वेङ्कटनाथस्य पितरौ कौ ?

4) रामः निशां कथं विषेहे ?

5) मीनकेतुः कः ?

6) लक्ष्मणस्य अग्रजन्मा कः ?

7) रामः हंसाय कथं सपर्यां चक्रे ?

8) रामः कस्मिन् सीतायाः गतिम् अपश्यत् ?

9) व्योमगानां पतिः कः ?

10) कमलवसतेः औपवाह्यं किम् ?

11) राक्षसानां राजधानी का ?

12) शतमखधनुः किम् ?

13) हनुमता वर्णिताः मार्गाः कति ?

14) हंससंदेशकाव्यस्य नायकः कः ?

P.T.O.

www.onlinebu.com

15) मधुविजयी क: ?

16) भूमे: भूषणं किम् ?

17) कवीनां स्वामिनी का ?

18) हंस अन्ववाय अग्र जन्मा क: ?

19) 'वेगा' इति कस्या: संज्ञा ?

20) शेषपीठं कुत्र अस्ति ?

II. **द्वयो:** प्रश्नयो: उत्तरं प्रबन्धरूपेण लिखत ।

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ **ಎರಡು** ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** of the following. **(2×12=24)**

1) वेदान्तदेशिकमहाकवे: जीवन–काल–कृतय: ।

ವೇದಾಂತದೇಶಿಕ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಜೀವನ – ಕಾಲ – ಕೃತಿಗಳು.

Life, date and works of Mahakavi Vedantadesika.

2) लङ्कामार्गे आगतानि पुण्यक्षेत्राणि अधिकृत्य लिखत ।

ಲಂಕಾಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the holy places on the way to Lanka.

3) रामेण कावेरीनदीपर्यन्तं कृतं मार्गवर्णनम् अधिकृत्य लिखत ।

ರಾಮನು ಹಂಸಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ವರೆಗಿನ ಮಾರ್ಗವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the path upto Kaveri river as told by Rama to the Swan.

III. **त्रयाणां** श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा भावं विशदयत ।

ಯಾವುದಾದರೂ **ಮೂರು** ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any three** of the following verses. **(3×6=18)**

1) काल्ये सेनां कपिकुलपतेस्तूर्णम् उद्योजयिष्यन्
दूरीभावाज्जनकदुहितु र्दूयमानान्तरात्मा ।
क्रीडाखेलं कमलसरसि क्वापि कालोपयातं
राकाचन्द्रद्युतिसहचरं राजहंसं ददर्श ।।

http://www.onlinebu.com www.onlinebu.com http://www.onlinebu.com

2) लब्धाश्वास: कथमपि तदा लक्ष्मणस्याग्रजन्मा
सन्देशेन प्रणयमहता मैथिलीं जीवयिष्यन् ।
चक्रे तस्मै सरसिजदळैस्सोपचारां सपर्यां
कान्ताश्लेषादधिकसुभग: कामिनां दूतलाभ: ।।

3) वाचालानम् इव जडधियां सत्कवौ दूरयाते
कैलासाय त्वयि गतवति क्षीबतामाश्रितानाम् ।
सम्मोदस्ते पथि परिणमेच्चन्द्रके रुज्झितानां
मेघापाये विपिनशिखिनां वीक्ष्य वाचंयमत्वम् ।।

4) द्रक्ष्यस्येवं प्रियसख ! सुखं लङ्घिताध्वा सखीं तां
सीतां क्षेत्रे जनकनृपतेरुत्थितां सीरकृष्टे ।
गोपायन्ती तनुमपि निजां या कथञ्चिन्मदर्थे
भूमौ लोके वहति महतीमेकपत्नीसमाख्याम् ।।

5) तुण्डीराख्यं तदनु महितं मण्डलं वीक्षमाण:
क्षेत्रं याया: क्षपितदुरितं तत्र सत्यव्रताख्यम् ।
पत्यौ रोषात्सलिलवपुषो यत्र वाग्देवताया :
सेतुर्जज्ञे सकलजगताम् एकसेतुस्स देव: ।।

IV. **चतुर्णां** वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत ।

ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any four** of the following. **(4×4=16)**

1) यज्वादैन्यं भवति किमुत क्वापि संवेदनार्हे ।

2) एकं रक्ष: पदमिति सखे ! दोषलेशं सहेथा: ।

3) छत्रायेरन्नभसि भवताश्शारदा वारिवाहा: ।

4) देवस्यादेरुपजनयतो मानसादिन्दुबिम्बम् ।

5) बन्दीकुर्युस्तटवसतयो मा भवन्तं किराता: ।

6) श्वेतं शैलं फणिपतिमिव क्ष्मातलादुज्जिहानम् ।

www.onlinebu.com

2) लब्धाश्वास: कथमपि तदा लक्ष्मणस्याग्रजन्मा
सन्देशेन प्रणयमहता मैथिलीं जीवयिष्यन् ।
चक्रे तस्मै सरसिजदळैस्सोपचारां सपर्यां
कान्ताश्लेषादधिकसुभग: कामिनां दूतलाभ: ।।

3) वाचालानम् इव जडधियां सत्कवौ दूरयाते
कैलासाय त्वयि गतवति क्षीबतामाश्रितानाम् ।
सम्मोदस्ते पथि परिणमेच्चन्द्रकै रुज्झितानां
मेघापाये विपिनशिखिनां वीक्ष्य वाचंयमत्वम् ।।

4) द्रक्ष्यस्येवं प्रियसख ! सुखं लङ्घिताध्वा सखीं तां
सीतां क्षेत्रे जनकनृपतेरुत्थितां सीरकृष्टे ।
गोपायन्ती तनुमपि निजां या कथञ्चिन्मदर्थे
भूमौ लोके वहति महतीमेकपत्नीसमाख्याम् ।।

5) तुण्डीराख्यं तदनु महितं मण्डलं वीक्षमाण:
क्षेत्रं याया: क्षपितदुरितं तत्र सत्यव्रताख्यम् ।
पत्यौ रोषात्सलिलवपुषो यत्र वाग्देवताया :
सेतुर्जज्ञे सकलजगताम् एकसेतुस्स देव: ।।

IV. **चतुर्णां** वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत ।

ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any four** of the following. **(4×4=16)**

1) यज्वादैन्यं भवति किमुत क्वापि संवेदनार्हे ।

2) एकं रक्ष: पदमिति सखे ! दोषलेशं सहेथा: ।

3) छत्रायेरन्नभसि भवताश्शारदा वारिवाहा: ।

4) देवस्यादेरुपजनयतो मानसादिन्दुबिम्बम् ।

5) बन्दीकुर्युस्तटवसतयो मा भवन्तं किराता: ।

6) श्वेतं शैलं फणिपतिमिव क्ष्मातलादुज्जिहानम् ।

http://www.onlinebu.com www.onlinebu.com http://www.onlinebu.com

V. द्वयोः टिप्पण्यौ लिखत ।

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following. **(2×6=12)**

1) हस्तिशैलवर्णनम् ।

2) वेगवती नदी ।

3) पाण्ड्यदेशवर्णनम् ।

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृते लिखत । **15**

अस्मान् परितः पर्वताः वृक्षाः नद्यः च सन्ति । यदा वायुमण्डले धूमेभ्यः वायूः मलिनः भवति तदा वायुमालिन्यं भवति । यदा सरोवरेषु नदीषु जलं रासायनिकवस्तुयुक्तेन दूषितजलेन प्रदूषितं भवति तदा जलमालिन्यं भवति । यदा वृक्षाणां नाशः भवति तदा परिसरनाशः भवति । शब्दः वातावरणे यदा अधिकं भवति तदा शब्दमालिन्यं भवति । अनेन जनजीवनं दुःखकरं भवति । यत्र मालिन्यं न सम्भवति तत्र जनजीवनम् आरोग्यकरं सुखकरं च वर्तते । अतः परिसरसंरक्षणम् आवश्यकं भवति ।

प्रश्नाः

1) वायुमालिन्यं कदा भवति ?

2) दुषितजलेन किं भवति ?

3) परिसरनाशः कदा भवति ?

4) केन जनजीवनं दुःखकरं भवति ?

5) कुत्र जनजीवनम् आरोग्यकरं सुखकरं च वर्तते ?

---

www.onlinebu.com